

Eduskunnan sivistysvaliokunta

Opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta annetun lain muuttaminen ja väliaikainen muuttaminen, vapaasta sivistystyöstä annetun lain 12 a §:n muuttaminen sekä opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta annetun lain väliaikaisesta muuttamisesta annetun lain voimaantulosäännöksen muuttaminen (HE 115/2013 vp).

Eduskunnan sivistysvaliokunta kuulee Suomen Kuntaliittoa opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta annettua lakia ja vapaasta sivistystyöstä annettua lakia koskevasta hallituksen esityksestä.

Valtionosuuksien leikkaukset

Esityksen mukaan vuonna 2014 ei toteuteta kustannustason muutoksesta aiheutuvia tarkistuksia lukiokoulutukseen, ammatilliseen peruskoulutukseen, ammattikorkeakoulutukseen, opetustuntikohtaisesti rahoitettavaan taiteen perusopetukseen, ammatillisten erikoisoppilaitosten yksikköhintaan eikä opetus- ja kulttuuriministeriön rahoituksesta annetun lain nojalla toteutettavaan perusopetuslain mukaiseen opetukseen. Lukioden ja ammatillisen peruskoulutuksen keskimääräinen yksikköhintojen alennus toteutetaan myös vuonna 2014, samoin ammatillisen lisäkoulutuksen yksikköhinnan alentaminen. Lisäksi ammatillisen koulutuksen ja ammattikorkeakoulujen investointien poistojen kustannustason tarkistuksia ei toteuteta. Vapaan sivistystyön yksikköhintojen kustannustason tarkistuksia ei myöskään toteuteta vuonna 2014. Vuonna 2012 voimaan tulleet säästöt esitetään muutettavaksi vuoden 2015 jälkeen pysyväksi museoiden, orkestereiden ja teattereiden osalta.

Kuntaliitto on huolestunut kuntiin kohdistuvista valtionosuuksien leikkauksista.

Kustannustason muutoksia koskevien tarkistusten tekemättä jättämisestä aiheutuvat taloudelliset vaikutukset valtionosuuksiin ovat 54 miljoonaa euroa. Opetus- ja kulttuuritoimen valtionosuuksiin ei tehdä indeksikorotuksia vuonna 2014, mikä vähentää kuntien valtionosuuksia noin 36 miljoonaa euroa.

Kuntaliitto toteaa, että kustannustason tarkistukset tulee huomioida jatkossa opetus- ja kulttuuritoimen valtionosuusrahoituksessa.

Hallitus on esittänyt toimintaohjelman tekemistä, jolla kuntien ja kuntayhtymien tehtäviä ja velvoitteita vähennetään niin, että toimintamenoissa vuonna 2017 saadaan aikaan miljardin euron säästö. Tärkeätä on, että valmisteltavat keinot ovat aitoja säästöjä kunnille ja että niiden vaikutusarviot ovat huolella laadittuja ja todennettavissa. Menosäästöt tulee kokonaisuudessaan käyttää kuntatalouden tasapainottamiseen, eikä niitä tule kanavoida kunnilta pois miltään osin.

Lukiokoulutus

Kuntaliitto toteaa, että lukiokoulutuksen rahoituksen yksikköhintojen leikkauksen taloudelliset vaikutukset ovat merkittäviä. Lukiokoulutuksen yksikköhintaa alennetaan 278,42 euroa/opiskelija eli 4,2 prosentilla 6.425,98 euroon. Kuntaliitto on huolestunut lukiokoulutuksen yksikköhinnan tasosta lukiokoulutuksen laadun ja saatavuuden turvaamisessa. Koulutuksen järjestäjän rahoituksella uutta koulutustehtävää ei ole mahdollista rahoittaa, joten rahoitus tulisi osoittaa täysimääräisenä valtionrahoituksena.

Koulutuksen saavutettavuus

Kuntaliitto katsoo, että koulutuksen saavutettavuus tulee turvata koko maassa. Nuorilla tulee olla mahdollisuus opiskeluun kotoa käsin. Kuntaliitto on huolissaan siitä, että lukiokoulutuksen yksikköhintaleikkauksen lisäksi ammatillisen koulutuksen yksikköhinnan 1,6 prosentin leikkaus kiihdyttää koulutuksen keskittymistä, mikä heikentää osaltaan koulutuksen saavutettavuutta.

Kuntaliitto huomauttaa, että työpajojen ja perusopetuksen lisäopetuksen ei tule olla korvaavaa toimintaa, jolla paikataan toisen asteen koulutuksen säästöistä aiheutuvia saatavuusongelmia. Epätarkoituksenmukainen kehitys lisää kuntien ja valtion kustannuksia ja lyhentää työuria päivittäisistä tavoitteista huolimatta.

Ammattikorkeakouluihin kohdentuvat menojen säästöt

Ammattikorkeakoulujen oikeusasemaa, ohjausta, hallintoa ja rahoitusta koskeva lakiesitys on vireillä. Ammattikorkeakoulujen toimiluvat uudistetaan 1.1.2014. Säästötoimenpiteet vuodesta 2012 alkaen on toteutettu asteittain siten, että vuonna 2012 säästö on ollut 2 milj. euroa, vuonna 2013 20 milj. euroa, vuonna 2014 31 milj. euroa ja vuonna 2015 51 milj. euroa.

Valtion talousarvioesitys vuodelle 2014 sisältää vuonna 2012 hyväksytyyn lakimuutoksen mukaisesti yksikköhinnan alentamisen 1,2 prosentilla, mikä vähentää rahoitusta 6,9 miljoonalla eurolla. Opiskelijamäärän ja rakenteen muutos vähentää lisäksi rahoitusta 4,1 miljoonalla eurolla. Vuonna 2015 toteutettavan 51 miljoonan euron valtionosuuden leikkauksen lisäksi kunnan rahoitusosuus vähenee 71 miljoonalla eurolla. Indeksikorotuksen jäädytykset huomioiden rahoituksen vähennyksen vaikutukset vuonna 2015 ammattikorkeakouluille ovat yhteensä 158 miljoonaa euroa. Kuntaliitto pitää haasteellisena säästöjen toteuttamista näin lyhyellä aikataululla, sillä alueellisen saatavuuden ja osaavan työvoiman saannin varmistamisen maan kattavasti voi vaarantua.

Kuntaliitto korostaa, että ammattikorkeakoulujen perusrahoituksen siirtyminen valtiolle tulee toteuttaa opetus- ja kulttuuriministeriön rahoituksesta, jossa se tällä hetkellä on.

Liite 1. Ammatillisen peruskoulutuksen, lukiokoulutuksen ja ammattikorkeakoulutuksen rahoitus 2013 ja 2014.

Liite 2. Kuntien ja valtion rahoitusosuudet lukiokoulutuksessa ja ammatillisessa peruskoulutuksessa 2006-2014.

SUOMEN KUNTALIITTO

Päivi Väisänen-Haapanen
Erityisasiantuntija

Liitteet Ammatillisen peruskoulutuksen, lukiokoulutuksen ja ammattikorkeakoulutuksen rahoitus 2013 ja 2014
Kuntien ja valtion rahoitusosuudet lukiokoulutuksessa ja ammatillisessa peruskoulutuksessa 2006-2014

LIITE 1

Ammatillisen peruskoulutuksen, lukiokoulutuksen ja ammattikorkeakoulutuksen rahoitus 2013 ja 2014

Kunnat **58,11 %**
1,920 mrd. €
= 357,44 €/as.

josta lukio 75 €/as.
ammattillinen 190 €/as.
amk. 93 €/as.

TAE2014
Kunnat 1,924 mrd. €

Opetus- ja kulttuuriministeriö

Valtio **41,89 %**
1,384 mrd. €

TAE 2014
1,493 mrd. €

3,304 mrd. €

TAE 2014 3,416 mrd. €

**Koulutuksen järjestäjille
yksikköhintarahoitus, joka sisältää kuntien
rahoitusosuuden**

Kunnat
Kuntayhtymät
Yksityiset

Lähde 2013 osalta: OPH raportti ZE6OC13, TAE2014 arvio

Kuntien ja valtion rahoitusosuudet lukiokoulutuksessa ja ammatillisessa peruskoulutuksessa 2006-2014, M€

